

СПОРАЗУМ ИЗМЕЂУ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ И ВЕЛИКОГ ВОЈВОДСТВА ЛУКСЕМБУРГ О СОЦИЈАЛНОМ ОСИГУРАЊУ

Србија и Црна Гора и Велико Војводство Луксембург, у жељи да уреде међусобне односе двеју држава у области социјалног осигурања договориле су се о следећем:

Део I

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Дефиниције појмова

(1) У овом споразуму следећи изрази значе:

1. "правни прописи" - закони и подзаконски акти (статути и други општи акти), који се односе на области социјалног осигурања из члана 2. став 1. овог споразума;

2. "надлежни орган" - у Србији и Црној Гори: Министарство спољних послова Србије и Црне Горе;

- у Великом Војводству Луксембург: Министар надлежан за социјално осигурање;

3. "носилац" - организација, односно орган надлежан за спровођење свих или једног дела правних прописа из члана 2. став 1. овог споразума;

4. "надлежни носилац" - носилац осигурања код кога је лице осигурано у време подношења захтева за давање или од кога има право на давање;

5. "осигураник" - лице које је осигурано или је било осигурано према правним прописима из члана 2. став 1. овог споразума;

6. "пребивалиште" - место сталног боравка;

7. "боравиште" - место привременог боравка;

8. "периоди осигурања" - периоди плаћеног доприноса или периоди запослења или професионалне делатности како су их као периоде осигурања утврдили или прихватили правни прописи по којима су остварени или се сматрају оствареним, као и сви придодати периоди у мери у којој их ти правни прописи признају као изједначене периодима осигурања;

9. "давања" - сва новчана давања, давања у натури (здравствена заштита и друга давања), пензије и ренте, укључујући све елементе које предвиђају правни прописи наведени у члану 2. овог споразума, повећања ревалоризације или додатна давања, као и капитализована давања која могу заменити пензије или ренте и исплате извршене на име накнаде за уплату доприноса;

10. "породични додаци" - сва новчана давања и давања у натури предвиђена правним прописима које примењује надлежна страна уговорница;

11. за примену Поглавља I - Болест и материнство "чланови породице" значи лица која одреде или прихвате као чланове породице или одреде као чланове домаћинства правни прописи оне стране уговорнице на чијој територији та лица имају пребивалиште.

(2) У овом споразуму остали изрази имају значење које им припада према правним прописима који се примењују.

Члан 2.

Правни прописи на које се овај споразум односи

(1) Овај споразум се односи:

А. У Србији и Црној Гори на правне прописе о:

1. здравственом осигурању;
2. пензијском и инвалидском осигурању;
3. осигурању за случај повреде на раду и професионалне болести;
4. новчаној накнади за случај незапослености;
5. дечјој заштити и материнству.

Б. У Великом Војводству Луксембург на правне прописе о:

1. здравственом осигурању и материнству;
2. пензијском и инвалидском осигурању у случају старости, инвалидности или смрти;
3. осигурању за случај несреће на послу и професионалне болести;
4. новчаној накнади за случај незапослености;
5. породичним давањима.

(2) Овај споразум се односи на све правне прописе или подзаконске акте којима се обједињују, мењају или допуњују правни прописи из става 1. овог члана.

(3) Овај споразум се односи и на сваки законски акт једне стране уговорнице којим се проширују правни прописи из става 1. овог члана на нове категорије корисника, ако у року од шест месеци рачунајући од датума званичног објављивања горе наведених аката, та страна не обавести другу страну уговорницу да се споразум на њих не односи.

(4) Овај споразум се односи на законске акте који покривају нову област социјалног осигурања само ако се у ту сврху постигне споразум између надлежних органа страна уговорница.

(5) Овај споразум се не односи на давања социјалне помоћи, као и на давања у корист жртава рата.

Члан 3.

Лица на која се овај споразум примењује

Одредбе овог споразума примењују се на:

1. лица за која важе или су важили правни прописи једне или обе стране уговорнице и
2. чланове породице и надживела лица која изводе права од лица наведених под 1. овог члана.

Члан 4.

Једнакост у третману

Лица из члана 3. овог споразума подлежу обавезама и остварују права на основу правних прописа сваке од уговорних страна, под истим условима као држављани те уговорне стране.

Члан 5.

Приступ добровољном осигурању

Лица која имају пребивалиште на територији једне стране уговорнице могу приступити добровољном осигурању на основу правних прописа наведених у члану 2. овог споразума, под истим условима као држављани те стране уговорнице, при чему се, ако је то потребно, узимају у обзир и периоди осигурања навршени на територији друге стране уговорнице.

Члан 6.

Укидање одредбе о пребивалишту

(1) Давања стечена на основу правних прописа једне стране уговорнице не могу се умањити, изменити, обуставити ни укинути због тога што корисник има пребивалиште на територији друге стране уговорнице, осим ако овим споразумом није другачије одређено.

(2) Став 1. овог члана се не примењује на најнижу пензију, помоћ и негу другог лица, новчану накнаду за случај незапослености и на дечији додатак.

Члан 7.

Одредбе о некумулирању

(1) У складу са правним прописима страна уговорница, одредбама овог споразума не може се дати, ни задржати право коришћења на више давања исте врсте или на више давања за исти период осигурања. Међутим, ова одредба се не примењује на давања по основу инвалидности, старости и смрти која се исплаћују у складу са одредбама Поглавља 2 дела III овог споразума.

(2) Ако је правним прописима једне стране уговорнице предвиђено смањење, обустава или укидање давања на основу кумулирања тог давања са другим давањима из социјалног осигурања и другим приходима, у обзир се узимају давања и други приходи остварени у другој страни уговорници.

Члан 8.

Сабирање периода осигурања

Ако према правним прописима једне стране уговорнице стицање, очување и поновно признавање права на давање зависи од навршавања извесног периода осигурања, надлежни носилац те стране уговорнице узима у обзир, ако је то потребно, периоде осигурања навршене према правним прописима друге стране уговорнице, под условом да се не поклапају.

Део II

ОДРЕДБЕ О ПРАВНИМ ПРОПИСИМА КОЈИ СЕ ПРИМЕЊУЈУ

Члан 9.

Општа одредба

Обавеза осигурања одређује се према правним прописима оне стране уговорнице на чијој територији лице обавља посао, што важи и када се седиште послодавца налази на територији друге стране уговорнице, ако одредбама овог споразума није другачије одређено.

Члан 10.

Посебне одредбе

(1) На запосленог који обавља посао на територији једне стране уговорнице и кога је послодавац упутио на територију друге стране уговорнице да би тамо обавио посао за рачун тог послодавца, примењују се правни прописи прве стране најдуже до краја 24. календарског месеца. Примена правних прописа прве стране уговорнице може се изузетно продужити за још дванаест месеци, под условом да је продужење затражено пре истека периода од 24 месеца.

(2) Ако лице које обавља самосталну делатност на територији једне стране уговорнице оде на територију друге стране уговорнице ради привременог обављања те делатности, на њега се и даље примењују правни прописи прве стране уговорнице, под условом да дужина трајања, предвиђена за тај посао, не прелази дванаест месеци. Примена правних прописа прве стране уговорнице може се изузетно продужити за још дванаест месеци, под условом да је продужење затражено пре истека периода од дванаест месеци.

(3) На запослене који раде као особље на копненом, ваздушном или пловном превозном средству, код послодавца који за свој или рачун неког другог лица обавља превоз путника или робе железничким, друмским, ваздушним или унутрашњим пловним путем, а који има седиште на територији једне стране уговорнице, примењују се правни прописи оне стране уговорнице на чијој територији послодавац има седиште.

(4) Ако предузеће из става 3. овог члана има пословницу или стално представништво на територији друге стране уговорнице, на лица која запошљава та пословница или стално представништво примењују се правни прописи оне стране уговорнице на чијој територији се налазе.

(5) На посаду брода примењују се правни прописи стране уговорнице под чијом заставом брод плови.

(6) На запослене у државним службама и са њима изједначена лица примењују се правни прописи оне стране уговорнице из које су упућени.

Члан 11.

Чланови дипломатских мисија и конзуларних представништава

(1) На запослене у дипломатским мисијама или конзуларним представништвима страна уговорница и на приватну послугу код чланова тих мисија или представништава, упућене на територију друге стране уговорнице, примењују се правни прописи стране уговорнице из које су упућени.

(2) На запослене из става 1. овог члана који нису упућени примењују се правни прописи стране уговорнице на чијој територији та лица обављају посао.

(3) Међутим, лица из става 2. овог члана која су држављани стране уговорнице чија је дипломатска мисија или конзуларно представништво о којем је реч, могу се одредити за примену правних прописа те стране. То право одређења се може остварити само једном, у року од три месеца рачунајући од датума ступања на снагу овог споразума или од почетка те делатности, зависно од случаја.

Члан 12. Изузеци

Надлежни органи страна уговорница могу споразумно предвидети за нека запослена лица или групе запослених лица изузетке од одредаба чланова 9. до 11. овог споразума.

Део III ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Поглавље 1.

БОЛЕСТ И МАТЕРИНСТВО

Члан 13.

Право на давања у случају боравка на територији друге стране уговорнице

(1) Лице које има право на давања у природи према правним прописима једне стране уговорнице има право на давања у природи за време привременог боравка на територији друге стране, када његово стање захтева хитно пружање здравствене заштите, под условом да лице није отишло на територију друге стране уговорнице ради лечења.

(2) Међутим, лица из члана 10. ст. 1, 2, 3, 5. и 6. и из чл. 11. и 12. овог споразума имају право на давање из става 1. за свако стање које захтева давања у природи у току њиховог боравка на територији стране уговорнице у којој раде или под чијом заставом брод плови.

(3) Лице које има право на давања у природи према правним прописима једне стране уговорнице, а упућено је на територију друге стране уговорнице ради школовања, има право на та давања за свако стање које захтева давање у природи за време његовог боравка на територији те стране уговорнице.

(4) Право на давање у природи има лице које је од надлежног носиоца добило претходно одобрење да привремено дође на територију друге стране уговорнице да би у њој било лечено.

(5) Давања предвиђена у ставовима 1. и 4. пружа носилац места боравка према одредбама правних прописа који важе за тог носиоца, посебно у погледу обима и начина пружања услуга у природи; међутим, дужина трајања пружања тих услуга је предвиђена правним прописима надлежне стране уговорнице.

(6) За доделу протеза, помагала и других давања у природи веће вредности неопходна је сагласност надлежног носиоца, осим у случају апсолутне хитности која се утврђује административним споразумом предвиђеним ставом 2. члана 37. овог споразума.

(7) Одредбе ст. 1. до 6. овог члана примењују се и на чланове породице.

(8) Новчана давања у случају болести или материнства пружа непосредно надлежни носилац кориснику, према одредбама правних прописа које примењује.

Члан 14.

Лица која имају пребивалиште на територији једне стране уговорнице и раде у другој

(1) Лице које има пребивалиште на територији једне стране уговорнице и испуњава услове потребне за стицање права на давања према правним прописима стране уговорнице у којој ради, може да користи давања у природи које пружа носилац места пребивалишта за рачун надлежног носиоца према одредбама својих правних прописа.

(2) Лице из става 1. које борави на територији стране уговорнице у коме се налази надлежни носилац користи давања у природи према одредбама правних прописа те стране као да у њој има пребивалиште и онда ако је већ пре свог боравка користило за исти случај болести или материнства давања у природи.

(3) Одредбе из ст. 1. и 2. аналогно се примењују на чланове породице под условом да немају право на давања у природи према правним прописима стране уговорнице на чијој територији имају пребивалиште због постојања сопственог основа осигурања.

(4) Надлежни носилац пружа новчана давања непосредно кориснику према одредбама правних прописа које примењују.

Члан 15.

Право на давање члановима породице са пребивалиштем у другој страни уговорници

(1) Чланови породице лица које је осигурано код носиоца једне стране уговорнице, корисници су давања у природи ако имају пребивалиште на територији друге стране уговорнице као да су осигурани код носиоца места њиховог пребивалишта. Круг лица, обим и начин пружања наведених давања утврђени су на основу одредаба правних прописа тог носиоца.

(2) Чланови породице који бораве или пређу са пребивалиштем на територију надлежне стране уговорнице, користе давања у складу са одредбама правних прописа те стране уговорнице. Ово правило се примењује и када су чланови породице већ користили за исти случај болести или материнства давања која пружа носилац стране уговорнице на чијој територији су раније имали пребивалиште.

(3) На чланове породице из става 1. овог члана, који обављају професионалну делатност или су корисници пензије или ренте која им даје право на давање у природи према правним прописима стране уговорнице у којој имају пребивалиште, одредбе овог члана не примењују се.

Члан 16.

Правила приоритета за давања за материнство

У случају да примена овог поглавља, узимајући у обзир сабирање периода осигурања из члана 8. овог споразума, даје право осигураном лицу или члану његове породице да користи давања за материнство на основу правних прописа обе стране уговорнице, примењују се најповољнији правни прописи.

Члан 17.

Право на давање кориснику пензија или ренте

(1) Када корисник пензије или ренте остварене према правним прописима обе стране уговорнице има пребивалиште на територији једне стране уговорнице, користи, као и чланови његове породице давања у природи према правним прописима те стране уговорнице, као да је корисник пензије или ренте остварене само према правним прописима стране уговорнице у којој има пребивалиште. Наведена давања сноси носилац стране уговорнице у којој он има пребивалиште.

(2) Када корисник пензије или ренте остварене према правним прописима једне стране уговорнице има пребивалиште на територији друге стране уговорнице, давања у природи на која има право према правним прописима прве стране уговорнице њему и његовим члановима породице пружа носилац места пребивалишта према својим правним прописима, као да је он код њега осигуран.

(3) Када корисник пензије или ренте из става 2, као и чланови његове породице, бораве или пређу са пребивалиштем на територију стране која исплаћује пензију, користе давања у природи у складу са одредбама правних прописа те стране уговорнице. То правило се примењује и онда када су за исти случај болести или материнства користили давања од носиоца осигурања оне стране уговорнице у којој су раније имали пребивалиште.

Члан 18.

Рок за обнављање давања у природи

Када према правним прописима стране уговорнице коришћење давања у природи зависи од рока његовог обнављања, давања пружена на територији друге стране уговорнице сматрају се као давања у смислу правних прописа прве стране уговорнице, према начину који треба да се утврди административним споразумом.

Члан 19.

Накнада трошкова између носилаца

(1) Давања у природи пружена у складу са одредбама ст. 1. до 7. члана 13. ст. 1. и 3. члана 14. става 1. члана 15. и става 2. члана 17. овог споразума предмет су накнаде од стране надлежних носилаца носиоцу који их је пружио.

(2) Накнада давања из претходног става врши се на основу стварних трошкова и на начин који треба предвидети у административном споразуму предвиђеном у ставу 2. члана 38. овог споразума. Накнада се може платити у пашалним износима.

(3) Надлежни носиоци могу да договоре и друге начине накнаде.

Поглавље 2.

ИНВАЛИДНОСТ, СТАРОСТ И СМРТ

Члан 20.

Сабирање периода осигурања остварених у трећој држави

Ако неко лице нема право на давања на основу периода осигурања навршених по правним прописима двеју страна уговорница, сабраних као што је предвиђено у члану 8. овог споразума, право на то давање утврђује се сабирањем периода осигурања са периодима осигурања оствареним према правним прописима неке треће државе са којом су две стране уговорнице везане билатералним или мултилатералним споразумом о социјалном осигурању којим се предвиђају правила о сабирању периода осигурања.

Члан 21.

Услов претходног осигурања

(1) Када је према правним прописима једне стране уговорнице узимање у обзир периода осигурања условљено тиме да је лице било претходно осигурано у току одређеног периода на основу тих правних прописа, узимају се у обзир, ако је то потребно, и периоди осигурања које је лице остварило према правним прописима друге стране уговорнице.

(2) Став 1. овог члана примењује се под условом да је лице последњи пут било осигурано на територији стране уговорнице према чијим правним прописима се ти периоди узимају у обзир.

Члан 22.

Продужење референтног периода

Ако према правним прописима једне стране уговорнице период осигурања или одређено чињенично стање продужава период у коме, да би се остварило право на давање, мора бити навршен пензијски стаж, тај период се продужава одговарајућим периодом осигурања, односно постојањем одређеног чињеничног стања у другој страни уговорници.

Члан 23.

Обрачун давања

(1) Ако лице може да тражи пензију на основу правних прописа једне од страна уговорница без потребе примене члана 8. и члана 20. овог споразума, носилац обрачунава, према одредбама својих правних прописа, пензију која одговара укупном трајању периода осигурања који треба да се узму у обзир у складу са тим правним прописима.

Тај носилац приступа и обрачуну пензије која би се користила на основу одредаба доле наведеног става 2.

Задржава се само највећи износ.

(2) Ако неко лице може да тражи пензију на коју се добија право само узимајући у обзир сабирање периода предвиђено у члану 8. и у члану 20. овог споразума примењују се следећа правила:

1. носилац обрачунава теоријски износ пензије коју би подносилац молбе могао тражити, ако су сви периоди осигурања остварени у складу са правним прописима двеју страна, оствареним искључиво према његовим правним прописима;

2. за утврђивање фиксног теоријског износа из става 2. тачке 1. овог члана узимају се у обзир само обрачунске основице из периода осигурања навршених према правним прописима надлежног носиоца који врши обрачун;

3. на основу теоријског износа, надлежни носилац утврђује припадајући износ пензије сразмерно периоду осигурања навршеном према правним прописима које он примењује и укупног периода осигурања навршеног према правним прописима обе стране уговорнице.

(3) Ако се право на пензију може да оствари само уз примену члана 20. овог споразума, периоди осигурања навршени према правним прописима треће државе узимају се у обзир ради примене претходног става.

Члан 24.

Период осигурања краћи од једне године

Ако периоди осигурања, остварени према правним прописима једне стране уговорнице, не достигну укупно време од једне године, не пружа се никакво давање у складу са наведеним правним прописима, осим ако се не даје право на давање само на основу тих правних прописа; те периоде, међутим, узима у обзир друга страна уговорница ради примене члана 8. као и ради примене одредаба става 2. члана 23, уз изузимање тачке 3.

Поглавље 3.

ПОВРЕДЕ НА РАДУ И ПРОФЕСИОНАЛНЕ БОЛЕСТИ

Члан 25.

Право на давања

(1) Лице које због повреде на раду или професионалне болести има право на давања уaturi на основу правних прописа једне стране уговорнице користи у случају боравка или пребивалишта на територији друге стране уговорнице давања уaturi која му пружа, на терет надлежног носиоца, носилац места пребивалишта или боравка према одредбама својих правних прописа.

(2) Када је реч о новчаним давањима став 8. члана 13. овог споразума примењује се по аналогiji.

(3) Када је реч о накнади трошкова који произлазе из примене става 1. овог члана, одредбе члана 19. овог споразума примењују се по аналогiji.

Члан 26.

Повреда на путу

Ако лице, које на основу уговора о раду, путује нормалним путем због ступања на посао у другу страну уговорнице и претрпи повреду на раду, сматра се да се повреда на раду десила у складу са правним прописима ове друге стране уговорнице.

Члан 27.

Узимање у обзир ранијих повреда на раду или професионалних болести

Ако правни прописи једне стране уговорнице прописују, ради утврђивања степена неспособности у случају повреде на раду или професионалне болести, да се узимају у обзир повреде на раду или професионалне болести до којих је раније дошло, узимају се у обзир и повреде на раду и професионалне болести до којих се раније дошло према правним прописима друге стране уговорнице као да су се догодиле у складу са правним прописима прве стране уговорнице.

Члан 28.

Професионалне болести у случају обављања делатности на територији двеју страна уговорница

Давања у случају професионалне болести која су предвиђена према правним прописима обе стране уговорнице пружају се само на основу правних прописа оне стране уговорнице на чијој територији је последњи пут обављена делатност која је могла да проузрокује ту професионалну болест и под резервом да лице испуњава услове предвиђене тим правним прописима.

Члан 29.

Погоршање професионалне болести

Када, у случају погоршања професионалне болести, лице које прима или је примало накнаду за професионалну болест према правним прописима једне стране уговорнице поднесе захтев због професионалне болести исте природе, за право на давања према правним прописима друге стране уговорнице, примењују се следећа правила:

а) ако лице није обављало на територији те друге стране посао који може да проузрокује професионалну болест или да је погорша, надлежни носилац прве стране уговорнице дужан је да сноси давања, водећи рачуна о погоршању, према одредбама својих правних прописа;

б) ако је лице обављало на територији те стране уговорнице такав посао, надлежни носилац прве стране уговорнице дужан је да према одредбама својих правних прописа сноси давања, не водећи рачуна о погоршању; надлежни носилац друге стране према одредбама својих правних прописа додељује том лицу додаток чији је износ једнак разлици између износа давања који се додељује након погоршања и износа давања који би се додељивао пре погоршања.

Поглавље 4.

ДАВАЊЕ ЗА СЛУЧАЈ СМРТИ

Члан 30.

Укидање територијалне клаузуле

Када лице подвргнуто правним прописима једне стране уговорнице умре на територији друге стране уговорнице, сматра се као да је смрт настала на територији прве стране уговорнице.

Члан 31.

Правило првенства

У случају смрти корисника пензије или ренте остварене према правним прописима обе стране уговорнице или члана његове породице, носилац места пребивалишта корисника сматра се надлежним носиоцем за примену претходних одредаба.

Поглавље 5.

НЕЗАПОСЛЕНОСТ

Члан 32.

Посебно правило у области сабирања

Страна уговорница према чијим правним прописима отпочињање и трајање права на давања зависи од испуњавања периода осигурања дужна је да примени члан 8. овог споразума једино ако периоди остварени у другој страни уговорници одговарају периодима осигурања њених сопствених правних прописа.

Члан 33.

Најдуже трајање запослења

(1) Примена одредаба члана 8. овог споразума зависи од услова да ли за лице важе као последњи правни прописи стране уговорнице према којима се давања траже и да ли је према тим правним прописима обављало професионалну делатност за време од најмање шест месеци у току последњих дванаест месеци који претходе захтеву.

(2) Члан 8. овог споразума примењује се, упркос престанку запослења, без кривице заинтересованог лица, пре испуњења шест месеци када је било планирано да то запослење траје дуже.

Члан 34.

Узимање у обзир претходних периода накнаде

Приликом примене одредбе члана 8. овог споразума, надлежни носилац води рачуна, у случају потребе, ради одређивања дужине додељивања давања, о периоду за које је давања пружао носилац друге стране уговорнице у току последњих дванаест месеци који претходе подношењу захтева за давања.

Члан 35.

Узимање у обзир чланова породице

Ако се правним прописима једне стране уговорнице предвиђа да износ давања варира зависно од броја чланова породице, надлежни носилац те стране уговорнице такође води рачуна о члановима породице који имају пребивалиште на територији друге стране уговорнице.

Члан 36.

Услов пребивалишта

Члан 6. овог споразума не примењује се на ово поглавље.

Поглавље 6.

ПОРОДИЧНА ДАВАЊА

Члан 37.

Право на давања

Деца која имају пребивалиште на територији једне стране уговорнице имају право на породична давања према правним прописима те стране уговорнице. Та давања пружа носилац места пребивалишта деце и на свој терет, према одредбама правних прописа које он примењује.

Део IV

РАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 38.

Мере о примени

(1) Надлежни органи узајамно саопштавају једни другима сва обавештења о мерама предузетим ради примене овог споразума и сва обавештавања о изменама својих правних прописа које би могле да наруше његову примену.

(2) Надлежни органи утврђују начин примене овог споразума у административном споразуму.

(3) Надлежни органи одређују органе за везу ради олакшавања примене овог споразума.

Члан 39.

Узајамна административна помоћ

(1) Надлежни органи и носиоци страна уговорница, ради примене овог споразума, пружају узајамно једни према другима добре услуге као да је реч о примени сопствених правних прописа. Узајамна административна помоћ између надлежних органа и носилаца је бесплатна.

(2) Ради примене овог споразума надлежни органи и носиоци могу међусобно да опште непосредно, као и са сваким заинтересованим лицем, без обзира на то где је његово пребивалиште.

(3) Лекарске прегледе лица која имају пребивалиште или боравак на територији друге стране уговорнице обављају носиоци места пребивалишта или боравак, на захтев надлежног носиоца и на његов терет. Трошкови лекарских прегледа се не надокнађују, ако су у интересу носилаца обеју страна уговорница.

(4) Начини лекарске и административне контроле корисника овог споразума утврђени су административним споразумом предвиђеним у ставу 2. члана 38. овог споразума.

Члан 40.

Употреба језика

(1) Ради примене овог споразума саопштења надлежним органима или носиоцима страна уговорница, сачињавају се на српском или француском језику.

(2) Захтев или документ не може се одбити због тога што је сачињен на званичном језику друге стране уговорнице.

Члан 41.

Ослобађање од такса и обавезе легализације

(1) Коришћење ослобађања или смањења такса, таксених маркица, пореза писарнице или укњижења, предвиђених правним прописима једне стране уговорнице за папире или документе које треба поднети према правним прописима те стране уговорнице, проширено је на сличне папире и документе који треба да се поднесу према правним прописима друге стране уговорнице или према овом споразуму.

(2) Исправе, документа и писмени поднесци било које врсте, који се прилажу приликом примене овог споразума, не подлежу надовири надлежног органа.

Члан 42.

Подношење захтева и рокови

(1) Захтеви, изјаве или жалбе који би требало да се поднесу, ради примене правних прописа једне стране уговорнице, у одређеном року органу или носиоцу те стране, прихватљиви су ако се поднесу у истом року одговарајућем органу или носиоцу друге стране уговорнице. У том случају, надлежна институција доставља, без одлагања, захтеве, изјаве или жалбе органу или носиоцу прве стране уговорнице било непосредно или посредством органа за везу двеју страна уговорница.

(2) Захтев за давањем поднет према правним прописима једне стране уговорнице сматра се захтевом за одговарајућим давањем према правним прописима друге стране уговорнице осим ако подносилац захтева изричито не захтева да се одложи исплата давања стеченог према правним прописима једне стране уговорнице.

Члан 43.

Плаћање давања

(1) Носилац једне стране уговорнице који су на основу овог споразума даваоци новчаних давања корисницима који се налазе на територији друге стране уговорнице исплаћују та давања непосредно у валути прве стране уговорнице.

(2) На захтев корисника, носилац надлежан за исплату новчаних давања потврђује да су та давања депонована на рачун у банци који је отворио корисник на територији стране уговорнице у којој тај носилац има седиште.

Члан 44.

Накнада штете против трећег одговорног лица

Ако лице које користи давања према правним прописима једне стране уговорнице због штете настале на територији друге стране уговорнице има право да на територији те друге стране тражи од трећег лица накнаду штете, евентуална права носиоца који је давалац против трећег лица решавају се како следи:

а) када је носилац који је давалац представљен, према својим правним прописима у правима које корисник задржава у односу на треће лице, свака страна уговорница признаје то представљање;

б) када носилац који је давалац има непосредно право у односу на треће лице, свака страна уговорница признаје то право.

Члан 45.

Регулисање преплаћених износа

Ако је носилац једне стране уговорнице преплатио давање, он може од носиоца друге стране уговорнице да затражи да од заосталих износа давања задржи давања која мора да исплати за исти период и да му преплаћени износ непосредно исплати.

Члан 46.

Регулисање у случају наплате давања социјалне помоћи

Уколико је корисник пензије према правним прописима једне стране уговорнице примао за исти период давање на име социјалне помоћи на територији друге стране уговорнице, носилац који је исплатио давање социјалне помоћи може да затражи од носиоца надлежног за пензију да задржи од заосталих износа давања које мора да исплати за исти период преплаћени износ и да му га непосредно исплати. Овај последњи носилац врши повраћај само у оном обиму који је предвиђен националним прописима.

Члан 47.

Наплата доприноса

(1) Одлука о наплати доприноса који се дугују носиоцу једне стране уговорнице може да се спроведе на територији друге стране, према поступку и са гаранцијама и привилегијама које се примењују у наплати доприноса који се дугују одговарајућем носиоцу те друге стране. Одлука мора да садржи клаузулу о извршности.

(2) Начин примене овог члана може да буде предмет административног споразума између надлежних органа.

Члан 48.

Решавање спорова

Сваки спор до кога дође између носилаца страна уговорница који се односи на тумачење или примену овог споразума биће предмет непосредних договора надлежних органа страна уговорница.

Део V

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 49.

Периоди осигурања и претходне могућности

(1) Овај споразум не даје никакво право на плаћање давања за период пре датума његовог ступања на снагу или накнаду за сахрану у случају смрти пре ступања на снагу споразума.

(2) Сваки период осигурања остварен према правним прописима једне стране уговорнице пре датума ступања на снагу овог споразума узима се у обзир за утврђивање права на давања које се даје у складу са одредбама споразума.

(3) Под резервом одредбе става 1. овог члана право се даје, у складу са овим споразумом и онда ако се односи на могући случај до кога се дошло пре ступања на снагу овог споразума.

Члан 50.

Ревизија права

Свако давање које није исплаћено или које је обустављено због држављанства заинтересованог лица или због његовог пребивалишта на територији стране уговорнице на којој се не налази носилац који је одобрио давање или због сваке друге препреке настале овим споразумом, биће, на захтев лица, исплаћено или поново успостављено почев од ступања на снагу овог споразума, осим уколико су раније исплаћена права довела до капитализоване исплате или уколико је повраћај доприноса довео до губитка права на давања.

Члан 51.

Рок застарелости

(1) Ако се захтев из члана 50. овог споразума поднесе у року од две године рачунајући од датума ступања на снагу овог споразума, права која се дају у складу са одредбама овог споразума стичу се почевши од датума ступања на снагу.

(2) Ако се захтев из члана 50. овог споразума поднесе после истека рока од две године од ступања на снагу овог споразума, права која нису застарела добијају се почевши од датума подношења захтева, уз резерву примене повољнијих одредаба националних правних прописа.

Члан 52.

Гарантовање стечених права или права која се стичу

(1) У случају отказивања овог споразума, свако право стечено на основу његових одредаба биће сачувано.

(2) Права која се стичу и односе на периоде осигурања остварене пре датума када је отказивање ступило на снагу и даље остају да важе; њихово очување ће се утврдити споразумно за период који следи или, у недостатку таквог споразума, правним прописима односног носиоца.

Члан 53.

Трајање

Овај споразум се закључује на неодређено време. Свака страна уговорница може да га откаже, у писменој форми, дипломатским путем најкасније шест месеци пре истека текуће календарске године; у том случају он губи важност последњег дана те године.

Члан 54.

Прелазна одредба у области дечијих додатака

За децу рођену пре ступања на снагу овог споразума која користе право на дечије додатке према чл. 21. бис и 21. тер Опште конвенције између Федеративне Народне Републике Југославије и Великог Војводства Луксембург о социјалном осигурању од 13. октобра 1954, и њеним изменама у додатку од 28. маја 1970, то право се задржава ако су испуњени услови за доделу предвиђени правним прописима надлежне државе.

Члан 55.

Одредбе о поништавању

(1) Од ступања на снагу овог споразума, Општа конвенција о социјалном осигурању између Федеративне Народне Републике Југославије и Великог Војводства Луксембург од 13. октобра

1954. престаје да важи у односима између државне заједнице Србија и Црна Гора и Великог Војводства Луксембург.

(2) Права исплаћена на основу Опште конвенције од 13. октобра 1954, наведене у ставу 1. остају стечена у границама које се на њих примењују.

(3) Захтеви поднети пре ступања на снагу овог споразума, али за које, до тог датума, није донета одлука, решавају се према правилима утврђеним овим споразумом.

Члан 56.

Ступање на снагу

(1) Овај споразум подлеже ратификацији.

(2) Стране уговорнице узајамно се обавештавају дипломатским путем о извршењу потребних законских и уставних поступака у вези са ступањем на снагу овог споразума.

(3) Овај споразум ступа на снагу првог дана другог месеца по истеку месеца у коме су размењени ратификациони инструменти.

Сачињено у Београду, 27. октобра 2003. у два примерка, на српском и француском језику, при чему су оба текста подједнако веродостојна.

За Србију и Црну Гору

За Велико Војводство Луксембург

Светозар Маровић, с. р.

Жан Клод Јуниер, с. р.